

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Загальна практика (сімейна медицина)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра сімейної медицини з курсом дерматовенерології
Розробник(и)	Деміхова Надія Володимирівна, Орловський Віктор Феліксович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	1 тижнів протягом 11-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 54 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної інформатики, анатомії людини з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, гістології, цитології та ембріології, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології з особливостями дитячого віку, гігієни та екології, пропедевтики педіатрії, педіатрії з дитячими інфекційними хворобами, радіології.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань, основ професійної компетентності, клінічного мислення з сімейної медицини на основі: здобуття знань, навичок та вмінь в сфері діагностики, лікування, реабілітації, профілактики, організації допомоги при

найбільш розповсюджених захворюваннях людини.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Організація позалікарняної допомоги (наступність догоспітального та госпітального етапів).
<p>Тема 1 "Організація позалікарняної допомоги (наступність догоспітального та госпітального етапів). Принципи надання первинної медико-соціальної допомоги населенню на засадах сімейної медицини.</p> <p>Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в поліклінічному відділенні клінічного закладу. Слід розглянути (мультимедійні презентації) і обговорити: а) Загальні принципи сімейної медицини. б) Професіограму сімейного лікаря.</p>
<p>Тема 2 Організація роботи сімейного лікаря</p> <p>Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в поліклінічному відділенні клінічного закладу. Слід розглянути (мультимедійні презентації) і обговорити: а) Організацію роботи сімейного лікаря. б) Послідовність і наступність у роботі лікаря між амбулаторією і стаціонаром. в) Аналіз діяльності сімейного лікаря.</p>
<p>Тема 3 Диспансеризація, яку проводить сімейний лікар</p> <p>Диспансерний метод обслуговування хворих та здорових, мета диспансеризації, етапи диспансерного обслуговування, комплекс оздоровчих заходів, що проводиться під час диспансеризації залежно від групи здоров'я, оцінка ефективності диспансеризації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення з основною документацією сімейного лікаря шляхом демонстрацій відповідних презентацій, що готуються студентами під час підготовки до заняття, а також заповнення відповідної документації під час роботи студентів на робочому місці у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).</p>
<p>Тема 4 Реабілітація та санаторно-курортний відбір, який проводить сімейний лікар</p> <p>Принципи реабілітації, визначення поняття медичної реабілітації, чинники, види та етапи. Визначення поняття санаторій. Класифікація санаторно-курортних закладів. Показання та протипоказання для санаторно-курортного лікування. Правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі (санаторно - курортна довідка та санаторно-курортна карта). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення з основною документацією сімейного лікаря шляхом демонстрацій відповідних презентацій, що готуються студентами під час підготовки до заняття, а також заповнення відповідної документації під час роботи студентів на робочому місці у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)</p>
Модуль 2. Організація проведення медико-соціальної експертизи
<p>Тема 5 Загальні питання організації медико-соціальної експертизи</p> <p>Загальні питання МСЕ. Завдання ЛКК і МСЕК. Визначення поняття та класифікація непрацездатності. Критерії груп інвалідності. Основні положення про видачу лікарняних листків, порядок роботи МСЕК.</p>

Тема 6 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів дихання

Клініко-експертна характеристика захворювань органів дихання, хронічної дихальної недостатності. Критерії визначення тимчасової та стійкої втрати працездатності хворих при гострих та хронічних захворюваннях органів дихання.

Тема 7 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях нирок

Клініко-експертна характеристика захворювань нирок. Критерії визначення тимчасової та стійкої втрати працездатності хворих при гострих та хронічних захворюваннях сечо-вирдільної системи, хворобі нирок.

Тема 8 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях сполучної тканини

МСЕ ревматизму, ревматоїдного артриту, системного червоного вовчаку, дерматоміозиту та інші. Клініко-експертна характеристика захворювань сполучної тканини. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Тема 9 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів кровообігу

МСЕ захворювань системи кровообігу (артеріальна гіпертензія, ІХС, міокардити та кардіоміопатії). Клініко-експертна характеристика захворювань систем органів кровообігу. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Тема 10 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів травлення

а) МСЕ при захворюваннях травної системи (гастрити, виразкова хвороба шлунка, 12-ти палої кишки). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань травної системи. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. б) МСЕ при захворюваннях печінки та підшлункової залози. Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань печінки та підшлункової залози. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Тема 11 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях системи крові

МСЕ при захворюваннях крові (анемії – залізодефіцитна, В12 фолієводефіцитна, гемолітична). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань крові. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Тема 12 МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин

МСЕ при захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин (тиреотоксикоз, гіпотиреоз, цукровий діабет, ожиріння). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань ендокринної системи та обміну речовин. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Модуль 3. Профілактично-синдромальний підхід в практиці сімейного лікаря.

Тема 13 Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних хронічних неінфекційних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу.

а) Зв'язок факторів ризику основних хронічних неінфекційних захворювань з медичною активністю пацієнтів первинної ланки охорони здоров'я працездатного віку та виділення моделі профілактичної поведінки, яка потребує різної тактики профілактичних програм. б) Оцінка поширеності факторів ризику - перший крок в розробці профілактичних заходів. в) Класифікувати фактори ризику, які призводять до виникнення захворювань.

Тема 14 Розробка моделі профілактичних програм при серцево-судинних захворюваннях, органів дихання, органів травлення та інших найбільш поширених синдромах.

а) Загальною профілактикою захворювань є поліпшення стану здоров'я населення, а саме тривалості і якості життя. Реалізація цієї мети передбачає: зменшення рівня захворюваності (завдяки заходам первинної профілактики), раннє виявлення хворобливих станів в період їх латентного перебігу (вторинна профілактика), виникнення ефективних заходів попередження, прогресування рецидивів захворювань серед осіб з клінічно встановленим діагнозом (третинна профілактика – диспансерне спостереження), повного виліковування деяких захворювань, які до останнього часу вважались хронічними (пептичні виразки, асоційовані з H. Pylori, вірусні гепатити та інше) – четвертинна профілактика

Тема 15 Перспективні технології розвитку здоров'я. Профілактичне харчування, "школи здоров'я". Підсумкове заняття.

а) 12 кроків здорового харчування. б) Спосіб життя має велике значення для здоров'я людини і складається з чотирьох категорій: в) Економічної (рівень життя); г) Соціологічної (якість життя); д) Соціально-психологічної (стиль життя); е) Соціально-економічної (устрій життя).

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Здобути навички опитування та об'єктивного обстеження хворих з патологією внутрішніх органів в практиці сімейного лікаря
PH2	Вміти збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем.
PH3	Формулювати клінічний діагноз на захворювання внутрішніх органів на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень

PH4	Обґрунтовувати остаточний клінічний діагноз шляхом логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного обстеження, а також додаткових обстежень
PH5	Визначати головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану хворого шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини
PH6	Визначати характер та принципи лікування хворих із захворюваннями внутрішніх органів
PH7	Вміти визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих в умовах закладу охорони здоров'я, дома у хворого та на етапах евакуації
PH8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання внутрішніх органів в практиці сімейного лікаря
PH9	Вміти визначати тактику надання екстреної медичної допомоги
PH10	Здобути навички надання медичної допомоги за будь-яких обставин
PH11	Вміти медичні маніпуляції на підставі попереднього клінічного діагнозу
PH12	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги населенню
PH13	Вміти проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи розвитку хвороб внутрішніх органів в практиці сімейного лікаря
PH14	Вміти працювати з професійною літературою, аналізувати та використовувати отриману інформацію
PH15	Вміти оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2).
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, що базуються на засадах доказової медицини, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР7	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами
ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем, що базуються на засадах доказової медицини.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, що базуються на засадах доказової медицини

ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР18	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН3	Здатність аналізувати, оцінювати та об'єктивно інтерпретувати інформацію, робити обґрунтовані судження та вирішувати складні проблеми шляхом логічного обґрунтування та прийняття рішень на основі доказів (критичне мислення)
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН6	формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
СН7	Здатність працювати в команді.

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. "Організація позалікарняної допомоги (наступність догоспітального та госпітального етапів). Принципи надання первинної медико-соціальної допомоги населенню на засадах сімейної медицини.</p>
<p>Пр1 "Організація позалікарняної допомоги (наступність догоспітального та госпітального етапів). Принципи надання первинної медико-соціальної допомоги населенню на засадах сімейної медицини" (денна)</p> <p>Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в поліклінічному відділенні клінічного закладу. Слід розглянути (мультимедійні презентації) і обговорити: а) Загальні принципи сімейної медицини. б) Професіограму сімейного лікаря.</p>

ІндЗан1 "Організація позалікарняної допомоги (наступність догоспітального та госпітального етапів). Принципи надання первинної медико-соціальної допомоги населенню на засадах сімейної медицини" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 2. Організація роботи сімейного лікаря

Пр2 "Організація роботи сімейного лікаря" (денна)

Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота в поліклінічному відділенні клінічного закладу. Слід розглянути (мультимедійні презентації) і обговорити: а) Організацію роботи сімейного лікаря. б) Послідовність і наступність у роботі лікаря між амбулаторією і стаціонаром. в) Аналіз діяльності сімейного лікаря.

ІндЗан2 "Організація роботи сімейного лікаря" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 3. Диспансеризація, яку проводить сімейний лікар

Пр3 "Диспансеризація, яку проводить сімейний лікар" (денна)

Диспансерний метод обслуговування хворих та здорових, мета диспансеризації, етапи диспансерного обслуговування, комплекс оздоровчих заходів, що проводиться під час диспансеризації залежно від групи здоров'я, оцінка ефективності диспансеризації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення з основною документацією сімейного лікаря шляхом демонстрацій відповідних презентацій, що готуються студентами під час підготовки до заняття, а також заповнення відповідної документації під час роботи студентів на робочому місці у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

ІндЗан3 "Диспансеризація, яку проводить сімейний лікар" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 4. Реабілітація та санаторно-курортний відбір, який проводить сімейний лікар

Пр4 "Реабілітація та санаторно-курортний відбір, який проводить сімейний лікар" (денна)

Принципи реабілітації, визначення поняття медичної реабілітації, чинники, види та етапи. Визначення поняття санаторій. Класифікація санаторно-курортних закладів. Показання та протипоказання для санаторно-курортного лікування. Правила оформлення документів при санаторно-курортному відборі (санаторно - курортна довідка та санаторно-курортна карта). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, ознайомлення з основною документацією сімейного лікаря шляхом демонстрацій відповідних презентацій, що готуються студентами під час підготовки до заняття, а також заповнення відповідної документації під час роботи студентів на робочому місці у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

<p>ІндЗан4 "Реабілітація та санаторно-курортний відбір, який проводить сімейний лікар" (денна)</p> <p>Самостійна підготовка</p>
<p>Тема 5. Загальні питання організації медико-соціальної експертизи</p>
<p>Пр5 "Загальні питання організації медико-соціальної експертизи" (денна)</p> <p>Загальні питання МСЕ. Завдання ЛКК і МСЕК. Визначення поняття та класифікація непрацездатності. Критерії груп інвалідності. Основні положення про видачу лікарняних листків, порядок роботи МСЕК.</p>
<p>ІндЗан5 "Загальні питання організації медико-соціальної експертизи" (денна)</p> <p>Самостійна підготовка</p>
<p>Тема 6. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів дихання</p>
<p>Пр6 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів дихання" (денна)</p> <p>Клініко-експертна характеристика захворювань органів дихання, хронічної дихальної недостатності. Критерії визначення тимчасової та стійкої втрати працездатності хворих при гострих та хронічних захворюваннях органів дихання. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних клінічних задач з подальшим обговоренням. Рольові ігри. Технічне виконання та трактування отриманих даних дослідження: функції зовнішнього дихання (підфлоуметрія спірографія – апарати наявні в учбовій кімнаті), рентгенологічного та ультразвукового обстеження органів грудної клітки у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), складання плану лікування</p>
<p>ІндЗан6 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів дихання" (денна)</p> <p>Самостійна підготовка</p>
<p>Тема 7. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях нирок</p>
<p>Пр7 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях нирок" (денна)</p> <p>МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів дихання та при хворобах нирок. Клініко-експертна характеристика захворювань нирок. Критерії визначення тимчасової та стійкої втрати працездатності хворих при гострих та хронічних захворюваннях сечо-вирдільної системи, хворобі нирок. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних клінічних задач з подальшим обговоренням. Рольові ігри. Технічне виконання та трактування даних досліджень, складання плану лікування основного захворювання та надання невідкладної допомоги, проведення МСЕ тематичних хворих.</p>

ІндЗан7 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях нирок" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 8. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях сполучної тканини

Пр8 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях сполучної тканини" (денна)

МСЕ ревматизму, ревматоїдного артриту, системного червоного вовчаку, дерматоміозиту та інші. Клініко-експертна характеристика захворювань сполучної тканини. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних клінічних задач з подальшим обговоренням, рольові ігри, інтерпретацію результатів клінічного та біохімічного аналізів крові (ліпідограма, гострофазові показники), ЕКГ та Ехокардіографічного обстеження, проведення МСЕ тематичних хворих. За можливістю робота з хворими у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

ІндЗан8 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях сполучної тканини" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 9. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів кровообігу

Пр9 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів кровообігу" (денна)

МСЕ захворювань системи кровообігу (артеріальна гіпертензія, ІХС, міокардити та кардіоміопатії). Клініко-експертна характеристика захворювань систем органів кровообігу. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних клінічних задач з подальшим обговоренням, рольові ігри, інтерпретацію результатів клінічного та біохімічного аналізів крові (ліпідограма, гострофазові показники), ЕКГ та Ехокардіографічного обстеження, проведення МСЕ тематичних хворих. За можливістю робота з хворими у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

ІндЗан9 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів кровообігу" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 10. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів травлення

Пр10 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів травлення" (денна)

МСЕ при захворюваннях травної системи (гастрити, виразкова хвороба шлунка, 12-ти палої кишки). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань травної системи. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. б) МСЕ при захворюваннях печінки та підшлункової залози. Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань печінки та підшлункової залози. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розгляд та обговорення конкретних пацієнтів (історії хвороб з даними лабораторних та інструментальних – УЗД ОЧП, ФЕГДС т. ін. - методів обстеження). За можливістю робота в кабінеті ЛЕКа ЛПЗ (методом ротації студентів у групі) для набуття практичних навичок щодо проведення МСЕ тематичних хворих (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

ІндЗан10 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях органів травлення" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 11. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях системи крові

Пр11 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях системи крові" (денна)

МСЕ при захворюваннях крові (анемії – залізодефіцитна, В12 фолієводефіцитна, гемолітична). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань крові. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розгляд та обговорення конкретних пацієнтів (історії хвороб з даними лабораторних – гемограма, мієлограма, глікемічний профіль, глікований гемоглобін - методів обстеження). За можливістю робота в кабінеті ЛЕКа ЛПЗ (методом ротації студентів у групі) для набуття практичних навичок щодо проведення МСЕ тематичних хворих (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

ІндЗан11 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях системи крові" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 12. МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин

Пр12 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин" (денна)

МСЕ при захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин (тиреотоксикоз, гіпотиреоз, цукровий діабет, ожиріння). Клініко-експертна характеристика і класифікація захворювань ендокринної системи та обміну речовин. Методи виявлення морфологічних порушень та функціональних змін при даних захворюваннях, критерії тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розгляд та обговорення конкретних пацієнтів (історії хвороб з даними лабораторних – гемограма, мієлограма, глікемічний профіль, глікований гемоглобін - методів обстеження). За можливістю робота в кабінеті ЛЕКа ЛПЗ (методом ротації студентів у групі) для набуття практичних навичок щодо проведення МСЕ тематичних хворих (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

ІндЗан12 "МСЕ та організація позалікарняної терапевтичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях ендокринної системи та обміну речовин" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 13. Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних хронічних неінфекційних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу.

Пр13 "Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних хронічних неінфекційних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу" (денна)

а) Зв'язок факторів ризику основних хронічних неінфекційних захворювань з медичною активністю пацієнтів первинної ланки охорони здоров'я працездатного віку та виділення моделі профілактичної поведінки, яка потребує різної тактики профілактичних програм. б) Оцінка поширеності факторів ризику - перший крок в розробці профілактичних заходів. в) Класифікувати фактори ризику, які призводять до виникнення захворювань. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, демонстрацію презентацій, набуття навичок в розробці профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу (підбір хворих у поліклінічному відділенні лікувального закладу кожним студентом індивідуально під час роботи з лікарем на прийомі - згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом, або робота з віртуальним пацієнтом згідно з конкретною ситуаційною задачею) з подальшим обговоренням

Пр14 "Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних хронічних неінфекційних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу" (денна)

Зв'язок факторів ризику основних хронічних неінфекційних захворювань з медичною активністю пацієнтів первинної ланки охорони здоров'я працездатного віку та виділення моделі профілактичної поведінки, яка потребує різної тактики профілактичних програм. б) Оцінка поширеності факторів ризику - перший крок в розробці профілактичних заходів. в) Класифікувати фактори ризику, які призводять до виникнення захворювань. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, демонстрацію презентацій, набуття навичок в розробці профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу (підбір хворих у поліклінічному відділенні лікувального закладу кожним студентом індивідуально під час роботи з лікарем на прийомі - згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом, або робота з віртуальним пацієнтом згідно з конкретною ситуаційною задачею) з подальшим обговоренням

ІндЗан13 "Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних хронічних неінфекційних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням синдромального підходу" (денна)

Самостійна підготовка

Тема 14. Розробка моделі профілактичних програм при серцево-судинних захворюваннях, органів дихання, органів травлення та інших найбільш поширених синдромах.

Пр15 "Розробка моделі профілактичних програм при серцево-судинних захворюваннях, органів дихання, органів травлення та інших найбільш поширених синдромах." (денна)

а) Загальною профілактикою захворювань є поліпшення стану здоров'я населення, а саме тривалості і якості життя. Реалізація цієї мети передбачає: зменшення рівня захворюваності (завдяки заходам первинної профілактики), раннє виявлення хворобливих станів в період їх латентного перебігу (вторинна профілактика), виникнення ефективних заходів попередження, прогресування рецидивів захворювань серед осіб з клінічно встановленим діагнозом (третинна профілактика – диспансерне спостереження), повного вилікування деяких захворювань, які до останнього часу вважались хронічними (пептичні виразки, асоційовані з *H. Pylori*, вірусні гепатити та інше) – четвертинна профілактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, демонстрацію презентацій, набуття навичок в розробці профілактичних програм для конкретних різнопрофільних хворих (підбір хворих у профільних відділеннях лікувального закладу - згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з подальшим обговоренням.

Пр16 "Розробка моделі профілактичних програм при серцево-судинних захворюваннях, органів дихання, органів травлення та інших найбільш поширених синдромах." (денна)

Загальною профілактикою захворювань є поліпшення стану здоров'я населення, а саме тривалості і якості життя. Реалізація цієї мети передбачає: зменшення рівня захворюваності (завдяки заходам первинної профілактики), раннє виявлення хворобливих станів в період їх латентного перебігу (вторинна профілактика), виникнення ефективних заходів попередження, прогресування рецидивів захворювань серед осіб з клінічно встановленим діагнозом (третинна профілактика – диспансерне спостереження), повного виліковування деяких захворювань, які до останнього часу вважались хронічними (пептичні виразки, асоційовані з H. Pylori, вірусні гепатити та інше) – четвертинна профілактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, демонстрацію презентацій, набуття навичок в розробці профілактичних програм для конкретних різнопрофільних хворих (підбір хворих у профільних відділеннях лікувального закладу - згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) з подальшим обговоренням.

ІндЗан14 "Розробка моделі профілактичних програм при серцево-судинних захворюваннях, органів дихання, органів травлення та інших найбільш поширених синдромах." (денна)

Самостійна підготовка

Тема 15. Перспективні технології розвитку здоров'я. Профілактичне харчування, "школи здоров'я". Підсумкове заняття.

Пр17 "Перспективні технології розвитку здоров'я. Профілактичне харчування, "школи здоров'я". Підсумкове заняття." (денна)

а) 12 кроків здорового харчування. б) Спосіб життя має велике значення для здоров'я людини і складається з чотирьох категорій: в) Економічної (рівень життя); г) Соціологічної (якість життя); д) Соціально-психологічної (стиль життя); е) Соціально-економічної (устрій життя). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування мультимедійних презентацій з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачається усвідомлення кожним студентом важливої ролі здорового харчування, що допоможе вберегтися від багатьох неінфекційних захворювань, зокрема серцево-судинних, які є першою причиною смертності в Україні та світі та переконання пацієнтів (у вигляді віртуальної гри) з конкретною патологією, про необхідність здобуття відповідних навичок Диференційований залік. Тестування

Пр18 "Перспективні технології розвитку здоров'я. Профілактичне харчування, "школи здоров'я". Підсумкове заняття." (денна)

12 кроків здорового харчування. б) Спосіб життя має велике значення для здоров'я людини і складається з чотирьох категорій: в) Економічної (рівень життя); г) Соціологічної (якість життя); д) Соціально-психологічної (стиль життя); е) Соціально-економічної (устрій життя). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування мультимедійних презентацій з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачається усвідомлення кожним студентом важливої ролі здорового харчування, що допоможе вберегтися від багатьох неінфекційних захворювань, зокрема серцево-судинних, які є першою причиною смертності в Україні та світі та переконання пацієнтів (у вигляді віртуальної гри) з конкретною патологією, про необхідність здобуття відповідних навичок Диференційований залік. Тестування

ІндЗан15 "Перспективні технології розвитку здоров'я. Профілактичне харчування, "школи здоров'я". Підсумкове заняття." (денна)

Самостійна підготовка

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Практикоорієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН3	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН4	Електронне навчання
МН5	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL - Case-based learning, TBL - Team-based learning, RBL - Research-based learning), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних soft skills: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК 8. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання практичних завдань
НД2	Виконання групового практичного завдання

НД3	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД4	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)
НД5	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативи	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

МФО3 Проміжне оцінювання виконання індивідуального пошуково-дослідницького завдання (підготовка, презентація, захист)	Формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проекту
МФО4 Зворотний зв'язок в електронному опитуванні	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
МФО5 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Диференційний залік	Складання диференційного заліку. До складання допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби.	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів
МСО2 Тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	На підсумковому занятті згідно розкладу	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)

МСО3 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій, надання невідкладної допомоги	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.	На останньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є обов'язковим для допуску до заліку.
МСО4 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО5 Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)	Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	результат виконання впливає на комплексну оцінку за практичне заняття (заохочувальні бали)

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
11 семестр	200 балів		
МСО1. Диференційний залік	80		
	80	48	Ні
МСО2. Тестування	10		
	10	6	Ні
МСО3. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій, надання невідкладної допомоги	20		
	20	12	Ні
МСО4. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	80		

		80	48	Ні
МСО5. Виконання індивідуального проєкта (підготовка, презентація, захист)		10		
		10	6	Так

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 100. Кількість балів студента вираховується за формулою: 100 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За практичні навички студент отримує максимум 20 балів. За тестування студент отримує максимум 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до диференційованого заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Залікові білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (15 балів) та питання надання невідкладної допомоги (20 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (захист студентської наукової роботи - 12 балів, виступ на конференції - 5 балів, стендова доповідь на конференції - 4 бали, тези доповідей - 3 бали). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН6	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН7	Сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для професійної медичної діяльності

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1	Первинна медична допомога: посібник: у 2 т. / Л.С. Бабінець, С.І. Шкробот, О.П. Венгер та ін.; за ред. Л.С. Бабінець. – Львів: «Магнолія 2006», 2022.- Т. 1: Загальні положення, внутрішні хвороби у загальній лікарській практиці. – 424 с.
2	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика: посібник: у 3-х т. Т.1 / С. Ралстон, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: В. Ждан, Л. Бабінець, Л. Пасієшвілі, В. Величко, Н. Михайловська. — пер. 23-го англ вид. — Київ : ВСВ "Медицина", 2020
3	Захворювання органів травлення у сімейній медицині: навч.посібник: у 2 т. / Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 328 с. ISBN 978-617-505-842-8
Допоміжна література	
4	Мультидисциплінарні аспекти викладання дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина» у вищій медичній освіті. Навчальний посібник / за ред. проф Л.С. Бабінець. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2023. – 376 с. ISBN 978-617-8060-22-0
5	Актуальні аспекти геронтології та паліативного догляду в сімейній медицині. Навч. Посібник / за редакцією проф. Л.С. Бабінець. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 548 с. ISBN 978-617-8060-17-6.
6	Vynnychenko, L.V. Internal Medicine: Hematology [text]: study guide / L.V. Vynnychenko, L.N. Prystupa, O.M. Chernatska; under the editorship of V.F. Orlovsky, N.V. Demikhova. - Sumy: Sumy State University, 2019. - 136 p. https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70839
7	Мелеховець, О.К. Ендокринологія: конспект лекцій для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / О.К. Мелеховець. - Електронне видання каф. Сімейної медицини з курсом дерматовенерології. - Суми: СумДУ, 2020. - 338 с.
8	Melekhovets, O. K. Diabetes Mellitus Management. Practical Guide with Elements of Augmented Reality [Текст] : study guide / O. K. Melekhovets. — Sumy : Sumy State University, 2020. — 120 p.
9	Тактика сімейного лікаря при невідкладних станах в ендокринології, ревматології, пульмонології : навч.-метод. посіб. для студентів VI курсу медичного факультету спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія» за програмою навчальної дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» / Н. С. Михайловська, Грицай Г.В. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 181 с.
10	G. Barchan, O. Demikhov, L. Cherkashyna, A. Shklyar, I. Dehtyarova, N. Demikhova. A complex of regional ecological and medico-social factors: evaluation of dysplastic dependent pathology of the bronchopulmonary system. Polski merkuriusz lekarski. – 2020. - № XLVIII (283). - P. 49-54. http://pml.medpress.com.pl/ePUBLI/free/PML283-049.pdf
11	Деміхова Н.В., Кириченко І.І., Хіра Харпріт Сінгх, Бабій Л.М. Використання інформативності конституційно-біологічних факторів в діагностичній діяльності лікаря загальної практики-сімейної медицини (на прикладі поєднаних захворювань) / Український журнал екстремальної медицини імені Г.О. Можаєва, 2019, том 19, №3, с. 8-15.

12	Винниченко Л. Б., Орловський В. Ф., Жаркова А. В., Деміхова Н. В., Якуба Т. О. Вплив запальних цитокінів на перебіг хронічного обструктивного захворювання легень /Вісник медичних і біологічних досліджень. – 2021. - №1. – С.46-53 DOI: https://doi.org/10.11603/bmbr.2706-6290.2021.1.12087
13	Mazur T, Demikhova N, Rudenko T, Yurchenko A, Yezhova O, Bokova S., Demikhov A Chronic inflammation and progression of chronic kidney disease in patients with type 2 diabetes. Ukr J Nephrol Dial. 2021;4(72):36-43. doi: https://doi.org/10.31450/ukrjnd.4(72).2021.05
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
14	http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/3688/1/2016-5.PDF
15	https://studfile.net/preview/3887136/
16	https://www.ers-education.org/e-learning/procedure-videos/
17	https://www.mdcalc.com/
18	https://empendium.com/ua/